

els dos: ¿PARASTAS o l'adjectiu παραστατικός? Sembla suggerir que *parastaticus* pogués ser un adjectiu derivat de *parastas*, *parastados*, però un tal derivat de PARASTADE(M) hauria de ser *PARASTADICU i no pas -ATICU; car Vitruvi [fi S. I a. C.], Plini i fins la inscripció són fonts massa antigues perquè puguem creure que llur grafia *-aticus*, *-atica*, pogués ser ultracorrecció de la sonorització romànica.

Per la meua part em sembla possible tornar simplement a la base grega única que jo suggeria, car no fóra inconcebible que també s'hagués pres un muntant extern, o columna o pilastra, com quelcom que es presenta o mostra a l'exterior d'una construcció. De tota manera, reconec que hi ha bons agafadors, ja en llatí i en gallo-romànic, per veure-hi la idea de 'columna' o 'pilastra'. *Parastades* 'columnes' degué continuar essent bastant usat en baix llatí. OPou (*ThPu.*, p. 14) tradueix «columna qui té *tras-pilastre*» amb el llatí «columna parastatica» (a la fe d'errades, f° 8v^o afegeix *parastata* al seu article «corniza: corona»).

En conclusió potser tot es pot conciliar satisfactoriament. Els hel·lenismes *parastas*, *-adis*, i *parastaticus*, entrarien separadament en llatí vulgar: aquell com a nom d'un estàntol o pilastre, i potser abans que l'altre; *parastaticus*, com a nom de la post horitzontal per mostrar-hi objectes; però s'assemblaven tant els dos mots estrangers que la plebs romana, no tenint un coneixement precís dels mots grecs, havia d'acabar sumant-los, i fer que PARASTATICUM (postulat com a base única per la fonètica de totes les formes romanes) assumís, com a meres variacions semàntiques, les accepcions més pròpies de l'un junt amb les més acostades a l'altre. En la mateixa acc. catalana 'bastida, cadafal', peculiar al Rosselló, s'anuncia ja la mena de matís que ha preponderat més en les formes de França i Suïssa.

DERIV.: Un mall. *panastral* indicat per *AlcM* deu ser forma alterada del grup *barrastral/TERRABASTALL*. *Prestatgera* («L'Avenç» 1884, *DAG.*) o *Prestatjada* (1928), preferibles a *prestatgeria* [*DFa.*], neologisme que sona massa com un calc del cast. *estantería*. *Prestatjat*.

1 D'això mateix —cosa que ens acaba d'aclarir la naturalesa de l'objecte—, d'altres en deien simplement un *estatge*: en l'inv. d'un altre paraire ross., de 1388: «13 duodenas ['dotzenes'] de *palmars* de cardo— un *statge* de pausar *palmars*», i en un de 1332 «un par de *palmars*». Es veu, doncs, que els *palmars* podien ser fets de tronquets de palma (d'on es deriva, justament, el mot *palmar*, *PALMA*, que avui s'usa a Pallars i Aran, i en lleonès medieval, ni més ni menys com a nom d'una lleixa o prestatget) o bé de *card*, com consta en aquest doc. de 1388. —2 Si bé no en dóna definició; i també és veritat que el mot que JMarc dóna en lloc d'aquest és *prestatge* (§ 780), i és justament en una llista de rims quasi igual a la d'Aversó. Com que no hi hauria cap altre cas de la forma contracta en català antic (les dades més antigues que se'n recullen són una de mj. S. XVII, a les *Rúbriques* de Bruniquer,

i un inv. de Vic de 1774, *DAG.*), tendiríem a creure que en realitat es tracti d'homònims: que Marc, esforçant-se per donar una llista rica de rims en *-atge*, hi hagués posat un derivat de *prestar* o de *preste* 'prevere' (si bé no conec tal derivat en català ni en oc. antic); i que aquest mot, poc usat, quan Aversó va referir i completar el diccionari del seu predecessor, li vagi suggerir el nostre mot *prestatge*, i l'hi introduís com a rima de mot més real. —3 Una excepció seria a les Borges Blanques, per als prestatges d'un armari, segons Grieria (*BDC* xx, 308), que ho escriu *prestatge* però no en dóna notació fonètica; una altra, *parastàge* a Esterri d'Aneu, *AlcM*, que inspira un poc més de confiança. —4 No em torbo gaire en aquesta forma (que així com així és terme merament tècnic en francès i no coincideix gens amb el sentit dels altres mots romànics), perquè pot resultar d'una derivació regressiva de *palstrage*, potser amb contaminació de l'italianisme *pilastre*, com ho suggereix ja la *-s-* discordant en fonètica francesa; de tota manera crec molt menys probable que vagi amb *PALA* o amb *PARASTAS* i en tot cas no té interès per a l'origen del nostre mot.

Preste, V. *prevere* *Préstec*, V. *prestar*

PRESTER (pron. *prastér*), pres del gr. *πρηστήρ* 'espècie d'huracà'.

Prestesa, *préstet*, V. *prestar* *Prestidigitació*, *prestidigitador*, V. *prestigi*

PRESTIGI, pres del ll. tardà *praestigium*, ll. clàssic *praestigiae* 'fantasmagoria, il·lusió', 'joc de mans'. □ 1.ª doc.: Belv. 1805.

Aquí, i en Lab. 1840-64, només definit 'engany, il·lusió, aparença'; els sentits moderns 'brillantor, encís d'algú o una cosa', 'ascendent, influència' van néixer per extensió, en francès [S. XVIII] i d'aquí es van estendre a les altres llengües modernes (en cat. no es registra fins a *SLitCosta*, 1868).

DERIV.: *Prestigiós* [1868]. *Prestigiar*. *Prestigador* 'el qui fa jocs de mans', pres del ll. *praestigiator* id. va ser alterat pels francesos en *prestidigitateur* [1829], per una pseudo-etimologia que hi veia un compost de *preste* 'prest' i el ll. *digitus* 'dit', d'on va passar al cat. *prestidigitador* [Lab. 1864]; «El *Prestidigitador*», monòleg de Russinyol, c. 1915; *prestidigitar* [Lab. 1864] i *prestidigitació*. *Desprestigi* [c. 1900, Vogel]; *desprestigiar* [DOrt.].

Prestir, V. *pestrir* *Prestíssim*, *prèstiu*, *presto*, *préstos*, V. *prestar* *Presumible*, *presumidor*, *presumir*, *presumit*, *presumpció*, *presumpte*, *presumptiu*, *presumptuós*, V. *sumir* *Pret* cast., V. *prieto* (APRETAR, DCEC/DECH) *Pretendent*, *pretendre*, *pretensió*, *pretensió*, *pretensor*, V. *tendir*

PRETER-, prefix savi que indica coses enfora o exceptuades del que significa l'altre component: del llatí